

A Kúria a dr. Ferencz Jácint ügyvéd által képviselt felperesnek - a dr. Tordai Ildikó ügyvéd által képviselt Nemzeti Munkaügyi Hivatal Munkavédelmi és Munkaügyi Igazgatósága alperes ellen közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt a Szombathelyi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságon megindított és 1.M.135/2013/5. számú ítéletével jogerősen befejezett perében a felperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Kúria a Szombathelyi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 1.M.135/2013/5. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az államnak - felhívásra - 70.000,- Ft (Hetvenezer forint) felülvizsgálati eljárási illetéket.

I n d o k o l á s

Az alperes elsőfokú hatósága a felperes foglalkoztatónál 2011. március 1. és 2011. június 30-a között lefolytatott munkaügyi ellenőrzés alapján 2012. február 7-én kelt határozatával kötelezte a felperest, hogy:

1. Tartsa be a munkaszüneti napon történő munkavégzésre vonatkozó jogszabályi előírásokat.
2. Tartsa be a napi pihenőidőre vonatkozó törvényi előírásokat.
3. Tartsa be a napi munkaidőre vonatkozó törvényi előírásokat.
4. Tartsa be a fiatal munkavállalók éjszakai munkavégzési tilalmára vonatkozó jogszabályi előírást.

Az indokolás 1. és 2. pontjában foglalt munkaügyi szabálytalanságok elkövetése miatt az elsőfokú hatóság határozatával 3.000.000,- Ft munkaügyi bírsággal sújtotta a felperest.

A határozat indokolása 1. pontjában írtak szerint a felperes a vizsgált időszakban úgy foglalkoztatott munkavállalókat, hogy részükre munkaszüneti napon munkavégzést rendelt el. A különböző munkakörökben (táblás cukrászipari és sütőipari termékgyártó) foglalkoztatott munkavállalók számára a munkáltató munkaszüneti napon munkavégzést rendelt el annak ellenére, hogy működése szerint nem tartozik, nem tartozhat a megszakítás nélküli munkarendben működő munkáltatók közé, és nem friss pékáru gyártásával foglalkozik, hanem előre csomagolt cukrászati termékeket (édes

péksüteményt) gyárt. Az érintett munkavállalóknak sem munkarendjük, sem pedig a munkakörük nem minősült megszakítás nélkülinek, vagy rendeltetése folytán munkaszüneti napon is működőnek. A 2011. március 15-ei munkaszüneti napon összesen 99 fő munkavállaló került ekként foglalkoztatásra. Ezt meghaladóan 2011. április 24-ei (húsvét vasárnap) és 25-ei (húsvét hétfő) munkaszüneti napon, a 2011. május 1-jei munkaszüneti napon, a 2011. június 13-ai (pünkösd hétfő) munkaszüneti napon a határozatban felsorolt munkavállalók végeztek munkát. A határozat indokolása szerint a munkáltató az ellenőrzéssel érintett időszakban munkaszüneti napon (napokon) szabadságot adott ki egyes munkavállalói részére. Az érintett munkavállalók a munkaidő-nyilvántartások adatai szerint szabadság kiírása mellett nem végeztek a munkáltató részére munkát. A felperes az ellenőrzéssel érintett időszakban 2011. április 24-én, húsvét vasárnap egyes munkavállalói részére ún. csúszót írt és adott ki. Ezzel megsértette a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény (Mt.) 125. § (1) bekezdésében előírtakat.

Az elsőfokú határozat indokolása 2. pontjában írtak szerint a munkáltató a vizsgált időszakban nem minden esetben biztosította egyes munkavállalói részére az aznapi munkavégzés befejezése és a másnapi munkakezdés közötti legalább 11 órás egybefüggő napi pihenőidőt, így 2011. április, május, június hónapokban, ezzel megsértette az Mt. 123. §. (1) bekezdését.

A jogsértéssel okozott jogellenes állapot az ellenőrzés időpontjában az 1. pontban 1-5 esetben, a 2. pontban 25 esetben havi egy alkalommal állt fenn munkavállalónként. Az 1. és 2. pontban leírt jogsértés az érintett munkavállalók részére jelentős joghátrányt okozott, korlátozták az egybefüggő pihenőidejüket, így sérültek a pihenéshez, regenerálódáshoz való jogaik, anyagi hátrány okozása nem volt megállapítható.

A felperes fellebbezése folytán eljáró alperes határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta.

A felperes a keresetében a sérelmezett határozatok jogellenességének megállapítását és azok megváltoztatásával jogszabályoknak megfelelő határozat hozatalát kérte. Ennek hiányában az alperes határozatának az első fokon eljáró közigazgatási szerv határozatára is kiterjedő hatályon kívül helyezését és az elsőfokú hatóság új eljárásra való utasítását kérte.

A Szombathelyi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 1.M.135/2013/5. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította és 127.000,- Ft perköltség megfizetésére kötelezte az alperes részére.

A közigazgatási és munkaügyi bíróság a perben mindenekelőtt azt

vizsgálta, hogy fennállnak-e az adott esetben a megszakítás nélküli munkarend megállapíthatóságának az Mt. 118. § (2) bekezdése szerinti feltételei. E körben osztotta a sérelmezett közigazgatási határozatokban kifejtett jogi álláspontot, mely szerint az Mt. 118. § (2) bekezdés ab) pontjában írt törvényi tényállás - miszerint megszakítás nélküli munkarend állapítható meg, ha a gazdaságos, illetve rendeltetésszerű működtetés - a termelési technológiából fakadó objektív körülmények miatt - más munkarend alkalmazásával nem biztosítható - a felperes működését érintően nem állapítható meg. E körben megállapított tényállás szerint a tanúvallomások azt támasztották alá, hogy 2010. évben azért volt indokolt a megszakítás nélküli munkarend (a folyamatos munkavégzés), mert különben veszélyeztetett lett volna a kiszállítás. 2013. februárjától azonban a felperes folyamatos műszak helyett három műszakban foglalkoztatta a munkavállalókat. Ezért a közigazgatási és munkaügyi bíróság levont jogkövetkeztetése szerint nem a technológiai, műszaki okok miatt működött a perbeli időszakban folyamatosan a felperesi gépsor, hanem a megrendelési állomány nagyságrendjével összefüggésben. Amikor a megrendelés csökkent, maga az alperes is három műszakot vezetett be a korábbi intézkedése szerinti „megszakítás nélküli munkarendben” dolgozóknál. A megrendelési állománnyal összefüggő folyamatos foglalkoztatásra azonban az Mt. 118. § (2) bekezdés ab) pontja nem ad törvényi felhatalmazást.

A közigazgatási és munkaügyi bíróság megalapozatlannak találta a felperesnek - a felülvizsgálati eljárás tárgyát képező - az Mt. 125. § (1) bekezdés a) pontjára való hivatkozását is, mert az indokolásban kifejtettek szerint egyrészt a felperesi tevékenység nem az úgynevezett klasszikus sütőipari tevékenység, hanem édes termékek gyártása, másrészt a felperes a Sütőipari Szakágazati Kollektív Szerződés hatálya alá nem tartozik. Nem tekinthető ezért a felperesi tevékenység „a rendeltetése folytán e napon is működő munkáltatónak, illetve munkakörnek”, következésképp az Mt. 125. § (2) bekezdés törvényi rendelkezése sem állapítható meg e körben.

A jogerős ítélet ellen a felperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, melyben elsődlegesen annak „megváltoztatását” és keresete szerinti döntés hozatalát, másodlagosan a közigazgatási és munkaügyi bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését és új eljárásra való utasítását, harmadlagosan a munkaügyi ellenőrzés alapján kiszabott 3.000.000,- Ft összegű munkaügyi bírság mérséklését, valamint az alperes perköltségben való marasztalását kérte.

A felperes fenntartotta perbeli álláspontját, mely szerint megfelel az Mt. 125. § (1) bekezdés a) pontjának, melynek értelmében munkaszüneti napon a munkavállaló megszakítás nélküli munkarendben, vagy a rendeltetése folytán e napon is működő munkáltatónál,

illetve munkakörben foglalkoztatható.

A felperes sérelmezte a jogerős ítéletben felhozott azon két érvet, amely szerint nem rendeltetése folytán e napon is működő munkáltatónak minősül. Érvelése szerint nincs olyan jogszabály, amely taxatív meghatározná, hogy pontosan mely termékek azok, amelyek a klasszikus sütőipari tevékenységhez kapcsolódnak, másfelől az Mt. 125. § (2) bekezdése nem azt támasztja követelményként, hogy klasszikus sütőipari tevékenységhez kapcsolódó tevékenységet folytasson a munkáltató, hanem azt, hogy a tevékenysége során nyújtott szolgáltatás igénybevételére a munkaszüneti naphoz közvetlenül kapcsolódó helyben kialakult, vagy általánosan elfogadott társadalmi szokásokból eredő igény alapján kerüljön sor. Álláspontja szerint egyértelműen ilyen általánosan elfogadott társadalmi szokásnak tekinthető az, hogy a munkaszüneti napot követő első munkanapon a lakosság elvárja, hogy ne egyhetes, hanem friss kenyér, kifli, sőt friss kakaócsiga, vagy éppen túrós táskák kerüljen a boltokba. A friss sütőipari áruk pedig szükségképpen a nyitva tartást megelőző - esetenként - munkaszüneti napon kell, hogy elkészüljenek, tekintettel arra, hogy a friss áru másnap történő szolgáltatása másképpen nem biztosítható.

A felperes sérelmezte a jogerős ítéletnek azon megállapítását is, mely szerint nem tartozik a Sütőipari Szakágazati Kollektív Szerződés hatálya alá. E megállapítást a felperes ugyan nem tette a perben vitássá, de azt emelte ki, hogy a törvény nem a Kollektív Szerződésben való szerződő félként történő fellépést írja elő, hanem azt, hogy a tevékenység során nyújtott szolgáltatás igénybevételére a munkaszüneti naphoz közvetlenül kapcsolódó helyben kialakult, vagy általánosan elfogadott társadalmi szokásból eredő igény alapján kerüljön sor. A hivatkozott Kollektív Szerződés pedig arra vonatkozóan tartalmaz rendelkezést, miszerint „a sütőipar rendeltetése folytán és tevékenysége során nyújtott szolgáltatása alapján vasárnap és munkaszüneti napon rendszeresen munkát végzőnek minősül”.

A felperesi érvelés szerint a munkáltatók körében a Kollektív Szerződés e rendelkezésének általános elfogadottsága és támogatottsága azt erősíti, hogy az általa nyújtott szolgáltatás során ez általánosan elfogadott társadalmi szokásból eredő igényre van tekintettel. A felperes arra is hivatkozott, hogy a Szociális és Munkaügyi Minisztérium a 2009. december 11-én kelt 21-695-4/2009. SZMM számú határozatával a Kollektív Szerződés hatályát kiterjesztette a TEÁOR'08 szerinti 10.71 (kenyér, friss pékáru gyártása), valamint a 10.72 (tartósított lisztesáru gyártása) szakágazatban működő valamennyi munkáltatói szervezetre. Tekintettel arra, hogy a felperes fő tevékenységi köre mind az ellenőrzés, mind a sérelmezett határozat meghozatala időpontjában a miniszteri határozatban hivatkozott 10.7108 volt, a felperes

szerint kétséget kizáróan alkalmazni kell rá is.

A felperes szerint nem releváns az érdemi döntés meghozatalakor, hogy az általa gyártott termékek 3-5 napos szavatossági idővel rendelkeznek, így korábban is legyárthatók, ugyanis hiába a szavatossági idő, a négy napos kakaós csiga valójában eladhatatlan, azt az üzletek is nyomott áron, akciósan, általában a beszerzési ár alatt kínálják. A felperes szerint téves az a jogerős ítéleti hivatkozás is, mely szerint a partnerei zárva tartanak munkaszüneti napokon, ugyanis nyilván nem a gyártás napján, hanem az azt követő napon kerülnek felperes termékei a kereskedelmi forgalomba.

A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (2) bekezdése értelmében kizárólag a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta.

A felülvizsgálni kért közigazgatási határozatban a hatóság az 1. és a 2. pontban megállapított jogszabálysértések miatt, azok együttes értékelése alapján szabott ki a felperessel szemben 3.000.000,- Ft munkaügyi bírságot.

Az irányadó, nem vitatott tényállás szerint az 1. pontban rögzített, az Mt. 125. § (1) bekezdésébe ütköző szabálytalansággal érintett munkavállalói létszám 251 fő, míg az Mt. 123. § (1) bekezdésének sérelmét megállapító 2. pontban rögzítettek 21 fő munkavállalót érintett.

A felperes a perben a határozat 2. pontjában foglaltakat nem vitatta. Keresetében az 1. pontban írtakkal szemben hivatkozott arra, hogy az Mt. 118. § (2) bekezdésének ab) pontja alapján megszakítás nélküli munkarendben működő munkáltatónak minősül, valamint arra is, hogy a rendeltetése folytán munkaszüneti napon is működő munkáltatónak minősül.

A jogerős ítélet a munkavállalók munkaszüneti napon történő foglalkoztathatóságának a felperes által hivatkozott előbbi törvényi feltételek egyikét sem találta megállapíthatónak.

A felperes a felülvizsgálati kérelmében a feltételek közül arra hivatkozott, hogy a rendeltetése folytán munkaszüneti napon is működő munkáltatónak minősül.

Az Mt. 125. § (1) bekezdése szerint munkaszüneti napon - a 127. § (1) bekezdésének második mondatában meghatározott kivétellel - a munkavállaló csak a megszakítás nélküli munkarendben, vagy a

rendeltetése folytán e napon is működő munkáltatónál, illetőleg ilyen munkakörben foglalkoztatható. Ettől érvényesen eltérni nem lehet.

Az Mt. 125. § (2) bekezdése pedig arról rendelkezik, hogy a munkáltató, illetve a munkakör akkor minősül a munkaszüneti napon rendeltetése folytán működő munkáltatónak, illetve munkakörnek, ha a tevékenység során nyújtott szolgáltatás e napon történő rendszeres igénybevételére a munkaszüneti naphoz közvetlenül kapcsolódó helyben kialakult, vagy általánosan elfogadott társadalmi szokásokból eredő igény alapján, vagy az élet, egészség, testi épség, továbbá a vagyontárgyak védelme érdekében kerül sor.

A Legfelsőbb Bíróság (Kúria) eseti döntéseiben kimondta, miszerint a munkaszüneti és vasárnapi munkavégzés feltételei nem tekinthetők azonosnak, az Mt. 125. § (2) bekezdése szerinti munkaszüneti napon rendeltetése folytán működő munkáltató fogalma szűkebb, mint a rendeltetése folytán vasárnap is működő munkáltató fogalma. A felperes által sérelmezett, felülvizsgálni kért közigazgatási határozatok 1. pontja a felperes terhére a 2011. március, április, május, június hónapokban történt munkaszüneti napokon való foglalkoztatást rótta fel.

Az irányadó - a felülvizsgálati eljárásban nem vitatott - tényállás szerint a felperes tartósítószeret nem tartalmazó, előre csomagolt édes pékáru gyártásával és kereskedelmével foglalkozik. A termékenként megkötött keretszerződések szerint a legyártott termék a gyártást követő napon kerül az üzletekbe. A teljesítéskor hátralévő szavatossági idő 4 nap. Az üzletlánc, ami számára a felperes a termékeket gyártotta munkaszüneti napon zárva tart.

A munkaszüneti napon való foglalkoztatás megítélésekor az eljáró bíróság jogszabálysértés nélkül tulajdonított jelentőséget annak, hogy a felperes a nem vitatott irányadó tényállás szerint nem kenyér, illetve friss pékáru gyártásával foglalkozott, ezért nem minősült munkaszüneti napon rendeltetése folytán működő munkáltatónak.

A perben nem volt vitatott, miszerint a Sütőipari Szakági Kollektív Szerződés hatálya az adott időszakban nem terjedt ki a felperesre, ezért annak VIII. fejezet 35. pontjának b) pontjára történt hivatkozás a per elbírálását nem érinti.

A Pp. 275. § (1) bekezdése értelmében a Kúria a rendelkezésre álló iratok alapján dönt. Következésképp a felülvizsgálati kérelemben foglalt hivatkozás, mely szerint a szociális és munkaügyi miniszter 2009. december 11-én kelt határozatával a Sütőipari Szakágazati Kollektív Szerződés hatályát kiterjesztette, nem volt elbírálni. Ettől függetlenül nem annak van jelentősége, hogy a felperesnek mi

volt a cégkivonat szerinti fő tevékenysége, hanem annak, hogy az ellenőrzéssel érintett munkaszüneti napokon milyen tevékenységet végzett. Ezért megalapozatlan az a felülvizsgálati érvelés, mely szerint az elsőfokú hatóság a tényállás tisztázási kötelezettségének nem tett eleget, nem értékelt valamennyi körülményt.

A Kúria nem találta alaposnak a kiszabott munkaügyi bírság összegének - a társadalmi fogyasztói elvárással valamint az ágazati és egyéb objektív körülményekkel indokolt - mérséklésére irányuló kérelmet sem.

A kiszabott munkaügyi bírság összegét a bíróság csak jogszabálysértés esetén mérsékelheti. A mérlegelés jogszabálysértő voltát megalapozó körülmény hiányában a bírság összege nem csökkenthető. (EBH 1348.)

Mindezekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet jogszabálysértés hiányában a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A pernyertes alperesnek a felülvizsgálati eljárásban bizonyított költsége nem merült fel, ezért ebben a kérdésben határozni nem kellett.

A pervesztes felperes a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján az állam javára felülvizsgálati eljárási illeték megfizetésére köteles.

Budapest, 2014. március 19.

Dr. Tálné Dr. Molnár Erika s.k. a tanács elnöke, Dr. Stark Marianna s.k. előadó bíró, Sipőczné Dr. Tánczos Rita s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

kúriai tisztviselő